

Framvindu- og kostnaðaráætlun 2019 – 2022

Greinargerð

Bæjarstjórn Reykjanesbæjar hefur ákveðið að hefja undirbúning og vinnu við ritun á fjórða og síðasta hluta sögu Keflavíkur frá 1949 til ársins 1994. Skipuð hefur verið ritstjórn Sögu Keflavíkur 1949-1994, sem þegar hefur tekið til starfa.

Saga Keflavíkur 1766 – 1949 hefur verið gefin út í þremur bindum, en undirbúningur söguritunar fyrstu bindanna hófst árið 1987. Fyrsta bindið er 301 bls. og nær yfir árin 1766-1890 og kom út árið 1992. Næst bindi nær yfir árin 1890-1920 og er 371 bls., og kom út árið 1997. Þriðja bindið nær síðan yfir árin 1920-1949 og er 448 bls., og kom út árið 1999.

Ljóst er að umfang síðasta hluta sögu Keflavíkur verður óhjákvæmilega talsvert meira en nemur fyrri bindum. Þannig er 3. bindið 448 bls. og nær yfir 29 ár. Fjórða bindið þarf að ná yfir 45 ár og þarf ekki að fara mörgum orðum um hversu sagan hefur stækkað og umfjöllunarefnum fjölgað. Íbúafjöldi Keflavíkur árið 1950 var 2.383 en árið 1990 voru bæjarbúar orðnir 7.520. Gríðarlegar framfarir og breytingar urðu á þessum árum og er ritstjórn sammála um að gera þurfi vaxandi og fjölbreyttu menningar- og íþróttalífi góð skil á þessu tímabili, auk sviptinga í atvinnulífi bæjarins. Að þessu ógleymdu liggur fyrir að heimildir og myndefni eru umtalsvert auðugri og ljóst að mikil vinna fylgir því að fara í gegnum þessa heimildabanka.

Til viðbótar bætist stór þáttur sem er sambýli Keflvíkinga við Varnarliðið, en sú saga hófst árið 1951 og nær yfir allt tímabilið sem hér um ræðir. Varla verður undan því skotist að meta þennan þátt rækilega, sem ekki var gert þegar saga Njarðvíkur var rituð, né heldur saga Hafna, en þessi saga er auðvitað meira og minna sameiginleg öllum þessum sveitarfélögum fyrir sameiningu.

Það er mat ritstjórnar að ekki verði mögulegt með fullnægjandi hætti að ljúka Sögu Keflavíkur með einu bindi samkvæmt hefðbundinni bókaútgáfu. Til þess þyrfti a.m.k. tvö bindi sem yrðu hvert fyrir sig a.m.k. 500 blaðsíður, sem myndu engu að síður geta valdið vanda við að velja og hafna hvaða þáttum yrðu gerð skil í sögurituninni.

Við undirbúning verkefnisins var haft samband við Bjarna Guðmarsson, höfund fyrri binda, og leitað eftir því hvort hann væri fánlegur til verksins á ný, en svo reyndist ekki vera. Þótt ekki færi svo, þá þótti undirbúningshóp verksins felast í því ákveðin tækifæri til annarrar og nútímalegri nálgunar, s.s. með því að nýta sér kosti vefútgáfu. Ritstjórn er þessu sammála og telur nauðsynlegt að nýta vefinn til útgáfu verksins, þannig að sem flestu sé komið til skila, eins og mögulegt er. Engu að síður er markmiðið að gefið verði út eitt bindi til að ljúka hefðbundinni útgáfu, en með því að útgáfan verði fyrst og fremst í formi söguvefs opnast sú möguleiki að lokabindið verði almennara og meira yfirlitsrit en annars hefði verið mögulegt.

Þótt verkefnið sé óneitanlega umfangsmikið telur ritstjórn mikilvægt að setja verkinu ákveðinn tímaramma til að vinna eftir. Framgangs- og kostnaðaráætlun miðar við að verkinu ljúki eigi síðar en í febrúar 2022 með opnun vefs um sögu Keflavíkur 1949-1994 og útgáfu á yfirlitsriti sama tímabils. Lykilatriði í því að ná takmarkinu er að nýta kosti netútgáfunnar og hefja vinnu við verkið eigi síðar en í september á þessu ári.

Verkefni 2019

Þótt farin verði sú leið að gefa verkið að stærstum hluta út á netinu dregur það ekki úr vinnu við úrvinnslu heimilda og myndefnis, grunnvinnan verður alltaf sú sama. Og í ljósi þess hve myndefni mun skipta miklu máli við þetta lokabindi sögu Keflavíkur er brýnt að þeim þætti verði sinnt vel frá upphafi. Byggðasafnið býr yfir umtalsverðum myndabanka, yfir 300.000 myndir, sem mætti stækka enn frekar. Flestar þessara mynda eru teknar á umræddu tímabili, en mikinn fjölda á eftir að skanna inn og vinna með. Því miður er ekki starfandi fastur starfsmaður við ljósmyndasafnið, þannig að gera verður ráð fyrir verktaka við myndritstjórn næstu tvö árin, nema ráðinn verði starfsmaður að ljósmyndasafninu á næstunni.

Ritstjórn leggur til að frá og með 1. september n.k. verði ráðnir til starfa sem verktakar, annars vegar höfundur og hins vegar myndritstjóri sem vinnur að uppbyggingu ljósmyndasafnsins. Það mun ekki aðeins nýtast útgáfunni og gera hana betur úr garði, heldur verður sú vinna safninu mjög til framdráttar um ókomna tíð.

Ritstjóri/höfundur mun á þessum fyrstu mánuðum fara vel yfir heimildasöfn og kortleggja vinnuna og móta efnisgrind í samráði við ritstjórn verksins.

Þá mun ritstjóri einnig vinna greinargerð um útgáfu söguvefs, hvernig hann verði uppbyggður og þróaður, en fáar fyrirmyndir eru til að slíkum vef hér á landi.

Gert er ráð fyrir að ritstjóri verði í 80% starfi og myndritstjóri í 50% starfi þessa síðustu mánuði ársins 2019.

Verkefni 2020 – 2021

Árin 2020 og 2021 eru áætluð í áframhaldandi vinnu við efnis- og myndaöflun, heimildavinnu og úrvinnslu efnisflokka í samstarfi höfundar og ritstjórnar. Ekki er gert ráð fyrir að ritstjóri verði í fullu starfi allt tímabilið, en þess í stað er gert ráð fyrir að ráðnir verði verktakar í afmörkuð verkefni.

Gert er ráð fyrir því að vinna við uppsetningu á söguvef hefjist þegar á næsta ári, enda mikilvægt að gefa sér góðan tíma til skoðunar og þróunar. Nýta þarf þá möguleika sem vefútgáfa gefur í stað þess að festast í þeirri hugmynd að verið sé að gefa út bók á netinu í rafrænu formi. Vefurinn þarf að virka vel tæknilega, vera vel skipulagður og auðveldur í notkun, léttur og fljótur að hlaðast inn og vera vel úr garði gerður útlitslega séð.

Þá þarf að hugsa söguritunina sjálfa með eiginleika netsins í huga og miða framsetningu efnis við vefútgáfu. Leggja þarf áherslu á að vefurinn hafi fræðslugildi og verði jafnvel unninn að einhverju leyti í samstarfi við skóla bæjarins til að átta sig á hvernig nemendur og skólarnir myndu nýta sér söguvefinn af alvöru. Þá þarf vefurinn að hafa ótvírætt menningarlegt gildi sem bæði áhugaverður og skemmtilegur söguvefur. Vefurinn gefur möguleika á að efnið verði að hluta til á fleiri tungumálum, sem gefur honum einnig markaðslegt gildi fyrir ferðaþjónustuna. Takist vel til með vefsmíðina má ætla að útgáfa söguvefsins stuðli að jákvæði ímynd bæjarins.

Að því ógleymdu að þróa má vefinn, sem í fyrstu væri tileinkaður Sögu Keflavíkur 1949-1994, yfir í að vera framtíðar söguvefur Reykjanesbæjar. Þar liggja ótakmarkaðir möguleikar.

Verkefni 2022

Verkefni fyrstu mánaða 2022 felast einfaldlega í að koma bókinni í prentun og gera vefinn birtingarhæfan.